

178/2010. (V. 13.) Korm. rendelet

a vizek többletéből eredő kockázattal érintett területek meghatározásáról, a veszély- és kockázati térképek, valamint a kockázatkezelési tervek készítéséről, tartalmáról

A Kormány a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. §-a (7) bekezdésének *q)* pontjában, a 16. § tekintetében az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 67. §-ának *a)* és *i)* pontjában kapott felhatalmazás alapján – az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában foglalt feladatkörében eljárva – a következőket rendeli el:

1. § (1) E rendelet hatálya kiterjed

a) a vizek többletéből eredő kockázat előzetes becslése (a továbbiakban: előzetes kockázatbecslés),

b) az árvízi és belvízi veszély- és kockázati térképek (a továbbiakban: veszély- és kockázati térképek), valamint

c) az árvízi és belvízi kockázatkezelési tervek (a továbbiakban: kockázatkezelési tervek) készítésére, egyeztetésére, nyilvánosságra hozatalára.

(2) E rendelet alkalmazásában:

a) *vizek többlete*: az árvíz és a belvíz;

b) *árvíz*: a rendes körülmények között vízzel nem borított földterület ideiglenes víz alá kerülése (előntése), kivéve a belvízből és a szennyvízrendszerekből eredő előntéseket;

c) *belvíz*: a rendes körülmények között vízzel nem borított földterületnek a talajvízből származó vagy a csapadékvízből összegyülekező víz alá kerülése (előntése);

d) *vizek többletéből eredő kockázat*: az árvízi, belvízi esemény valószínűségének és az árvízi, belvízi esemény által az emberi egészségben, emberi javakban, a környezetben, a kulturális örökségben és a gazdaság vonatkozásában okozott lehetséges káros következményeknek az együttese;

e) *nem szerkezeti jellegű intézkedések*: azok a beavatkozások, módszerek, eljárások, szabályok, amelyek az árvizek károkozása elleni védelmet és védekezést létesítmények nélkül segítik, így különösen: védelmi szervezet, előrejelzés, fenntartás, jogszabályok, védelmi- és lokalizációs tervek, hírközlés, adatátvitel.

2. § (1) Az előzetes kockázatbecslés, a veszély- és kockázati térképek elkészítéséről a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter gondoskodik az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a vízügyi igazgatóságok útján az önkormányzati ügyekért, az egészségügyért, a területfejlesztésért és területrendezésért, az építésügyért, a gazdaságpolitikáért, az energetikáért, a közlekedésért, a hírközlésért, a földművelési ügyekért, a vidékfejlesztésért, a kultúráért, a katasztrófák elleni védekezésért és a honvédelemért felelős miniszter (a továbbiakban: érintett miniszterek), valamint az érintett miniszterek irányítása, felügyelete alatt álló közigazgatási szervek bevonásával.

(2) Az előzetes kockázatbecslés, valamint a veszély- és kockázati térképek elkészítéséhez az érintett miniszterek a jogszabály alapján nyilvántartásuk részét képező adatokat az (1) bekezdés szerinti közreműködésük során biztosítják.

Előzetes kockázatbecslés

3. § (1) A vizek többletéből eredő kockázattal érintett terület lehatárolására előzetes kockázatbecslést kell készíteni a rendelkezésre álló vagy könnyen levezethető információk alapján, az árvíz és belvíz előfordulására hatással lévő hosszú távú változások figyelembevételével.

(2) Az előzetes kockázatbecslést a Duna vízgyűjtőkerület magyarországi területére vonatkozóan a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendeletben

meghatározott részvízgyűjtőkre kell elkészíteni, figyelembe véve az országon kívüli vízgyűjtő területek kockázatainak Magyarországra gyakorolt hatását.

(3) Az előzetes kockázatbecslés tartalmazza

a) a Duna vízgyűjtőkerület magyarországi területének megfelelő méretarányú térképét, amely ábrázolja a vízgyűjtők és a részvízgyűjtők határait, a domborzatot és az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény szerinti terület-felhasználást;

b) a múltban bekövetkezett azon árvíz és belvíz leírását, amelynek jelentős káros hatásai voltak az emberi egészségre, emberi javakra, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre, és amelyek vonatkozásában továbbra is fennáll a jövőbeni hasonló előfordulás valószínűsége, beleértve az előntés mértékének és terjedési útvonalainak leírását, valamint az okozott káros hatások értékelését;

c) a múltban bekövetkezett azon jelentős árvíz és belvíz leírását, amely jövőbeli előfordulása esetében annak jelentős káros következményei – az időközben bekövetkezett változások miatt – előreláthatóak;

d) az ismert ártéri és belvízi öblözetek, valamint a kis vízfolyások árvizei által veszélyeztetett területek és a védelmi szakaszok meghatározását,

e) a jövőbeni ár- és belvizeknek az emberi egészségre és javakra, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt lehetséges káros hatásainak értékelését, figyelembe véve a domborzatot, a vízfolyások elhelyezkedését, valamint hidrológiai, hidraulikai és geomorfológiai tulajdonságait (beleértve az árterületeket, mint természetes árvízvisszatartó területeket), az ár- és belvízvédelmi infrastruktúra kiépítettségét és működését, a lakott területek és gazdasági tevékenységre szolgáló területek elhelyezkedését, valamint a várható hosszú távú fejleményeket, beleértve az éghajlatváltozásnak az árvizek előfordulására gyakorolt esetleges hatását is.

(4) Az előzetes kockázatbecslés alapján meg kell határozni azokat a területeket (a továbbiakban: tervezési egységek), amelyek vonatkozásában a vizek többletéből eredő jelentős kockázat áll fenn, illetve ezek előfordulása valószínűsíthető.

Veszély- és kockázati térkép készítése

4. § (1) A tervezési egységekre veszély- és kockázati térképet kell készíteni.

(2) A veszélytérképen azokat a földrajzi területeket kell feltüntetni, amelyeket előnthat:

a) az alacsony valószínűségű árvíz vagy szélsőséges események bekövetkezése során előforduló árvíz vagy belvíz;

b) a közepes valószínűségű árvíz (a valószínű visszatérési idő legalább 100 év);

c) a nagy valószínűségű árvíz.

(3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti belvíz valószínűségét a helyi viszonyok alapján kell meghatározni.

(4) A veszélytérképen fel kell tüntetni

a) az előntés várható kiterjedését (az előntött terület nagysága);

b) a várható vízmélységeket vagy vízszinteket;

c) a várható áramlási sebességet vagy a vonatkozó vízhozamot.

5. § (1) A kockázati térképen fel kell tüntetni a 4. § (2)–(3) bekezdés szerinti árvíz és belvíz okozta lehetséges káros következményeket.

(2) Az (1) bekezdés szerinti következményeket

a) a potenciálisan érintett lakosok száma;

b) a potenciálisan érintett területen lévő infrastruktúra és a gazdasági tevékenységének típusa, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet szerinti terület felhasználási egysége;

c) azon egységes környezethasználati engedélyköteles létesítmények, amelyek árvíz esetén környezetszennyezést okozhatnak,

d) az érintett, a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerint védelem alatt álló területek;

e) az adott területen előforduló egyéb kockázatra vonatkozó információ figyelembevételével kell meghatározni.

6. § (1) A veszély- és kockázati térképek készítése során gondoskodni kell arról, hogy a 4–5. §-nak megfelelően feltüntetett információk összhangban legyenek a vízgazdálkodásért felelős miniszter által a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló jogszabály szerint az Európai Bizottságnak nyújtott tájékoztatással, illetve jelentéssel.

(2) A veszély- és kockázati térkép kidolgozását és a 12. § szerinti felülvizsgálatot a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek felülvizsgálataival összehangolva kell végrehajtani, és a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek felülvizsgálata során a veszély- és kockázati térképen feltüntetett információkat figyelembe kell venni.

Kockázatkezelési célok megállapítása

7. § (1) A veszély- és kockázati térképek alapján a Duna vízgyűjtőkerület magyarországi részére Országos Árvízi Kockázatkezelési Konceptiót (a továbbiakban: Konceptió) kell készíteni, mely tartalmazza az országos szintű árvízi kockázatkezelési célkitűzéseket, alapelveket és prioritásokat az árvízi kockázatkezelés rendje, a kockázatkezelés és a kockázatviselés, valamint a kockázatok csökkentése tekintetében. A Konceptió kiterjed az árvíznek és a belvíznek az emberi egészségre, az emberi javakra, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt lehetséges káros következményeinek csökkentésére, valamint – amennyiben indokolt – a nem szerkezeti jellegű intézkedésekre, az árvíz és belvív valószínűségének csökkentésére összpontosítva.

(2) A Konceptió tervezetének elkészítéséről – az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a vízügyi igazgatóságok útján – a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter gondoskodik, az érintett miniszterek irányítása, felügyelete alatt álló közigazgatási szervek bevonásával és gondoskodik az Országos Vízgazdálkodási Tanács véleményének beszerzéséről.

(3) A Konceptió elfogadására a Kormány javaslatot tesz az Országgyűlésnek.

A kockázatkezelési tervek

8. § (1) A veszély- és kockázati térképek alapján a 3. § (4) bekezdésében meghatározott területekre kockázatkezelési terveket, valamint az ország teljes területére egységes országos kockázatkezelési tervet kell készíteni az 1. melléklet I–II. pontjában meghatározott tartalommal.

(2) A kockázatkezelési tervet a 7. § szerint meghatározott kockázatkezelési céloknak megfelelően, különösen

a) a költségek és hasznok,

b) az előntés mértéke,

c) az árvízterjedési útvonal,

d) az árvíz-visszatartási képességgel rendelkező területek, különösen a természetes árterek,

e) a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben meghatározott környezetvédelmi célkitűzések,

f) a hajózás és a kikötői infrastruktúra,

g) a talaj- és vízgazdálkodás, a terület- és a településrendezés, a területfejlesztés, a természetvédelem, valamint a kulturális örökségvédelem követelményei és

h) a vízgyűjtő vagy részvízgyűjtő jellemzői figyelembevételével kell elkészíteni.

(3) A kockázatkezelési tervek a vizek többletéből eredő kockázat kezelésének minden szempontjára kiterjednek, így különösen

a) a megelőzésre, beleértve a mértékadó árvízi előírásoknak az éghajlatváltozás figyelembevételével és a rendelkezésre álló, költséghaszon elemzéssel alátámasztott legjobb gyakorlat és legjobb technológiák alapján történő korszerűsítését, meghatározását, valamint a fenntartható terület-felhasználási gyakorlatok támogatását, azaz a vízgyűjtőn a vizek visszatartását, a potenciális ártereken a károkockázatot csökkentő terület-felhasználás előmozdítását;

b) a védelemre, beleértve az árvízvisszatartás javítását, a védelmi létesítmények indokolt fejlesztését, azok fenntartását, valamint egyes területek árvizek esetén történő ellenőrzött elárasztását;

c) a felkészülésre, beleértve a védekezésre kötelezettek megfelelő információval ellátottságát (az árvíz előrejelzés és a korai riasztó rendszerek, védelmi és lokalizációs tervek) és a védelmi szervezetek megszervezésének, képességfejlesztésének követelményét, illetve a közvélemény árvízi tudatosságának emelését szolgáló megelőző, felkészítő és valós idejű információk közzétételét.

(4) A kockázatkezelési terv nem tartalmazhat – a 11. § szerinti összehangolt intézkedés kivételével – olyan intézkedést, amelyek kiterjedésénél és hatásánál fogva jelentősen növeli a vizek többletéből eredő kockázatot az ugyanazon vízgyűjtőbe vagy részvízgyűjtőbe tartozó alvízi vagy felvízi ártéri öblözetekben.

9. § (1) A kockázatkezelési célkitűzések meghatározása, valamint a kockázatkezelési terv készítése és felülvizsgálata során gondoskodni kell arról, hogy azok összhangban legyenek a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerint megvalósuló környezeti célkitűzésekkel és vízgyűjtő-gazdálkodási tervekkel, valamint azok felülvizsgálatával, lehetőséget adva a két terv integrálására.

(2) A vízhasználatra és területfejlesztésre vonatkozó koncepciók, területrendezési és településrendezési tervek kidolgozása során figyelembe kell venni a vizek többletéből eredő kockázatot.

(3) A kockázatkezelési terveket a (2) bekezdés szerinti koncepciók és tervek figyelembevételével kell elkészíteni.

(4) A kockázatkezelési terveket a vizek többletéből eredő kockázat kezeléséhez rendelkezésre álló, költség-haszon elemzéssel alátámasztott legjobb gyakorlat és legjobb technológiák alapján kell elkészíteni.

10. § (1) A kockázatkezelési tervet

a) a vízügyi igazgatóság a 3. § (4) bekezdésében meghatározott területekre, a területfejlesztésért és területrendezésért, az építésügyért, a földművelési ügyekért, a vidékfejlesztésért, az energetikáért, a vízgazdálkodásért, és a közlekedésért felelős miniszter által meghatározott szervezetek közreműködésével,

b) a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter az ország teljes területére a területfejlesztésért és építésügyért és a vidékfejlesztésért felelős miniszter közreműködésével készíti el a 7. § szerint meghatározott célkitűzéseknek megfelelően.

(2) A kockázatkezelési terv készítése során gondoskodni kell az

a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti terv esetében a Területi Vízgazdálkodási Tanács,

b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti terv esetében az Országos Vízgazdálkodási Tanács véleményének beszerzéséről.

(3) Az Országos Kockázatkezelési Tervet a Kormány határozattal fogadja el.

Nemzetközi együttműködés

11. § (1) Az előzetes kockázatbecslést, a tervezési egységeknek a 3. § (4) bekezdés szerinti meghatározását, a veszély- és kockázati térképek, valamint a kockázatkezelési tervek készítését a Duna vízgyűjtőkerület 2. mellékletben meghatározott, határon átnyúló részvízgyűjtői tekintetében, a 2. mellékletben meghatározott európai uniós tagállamok,

hatáskörrel rendelkező szerveivel történő folyamatos információcsere mellett, összehangolva kell elvégezni. A nem európai uniós tagállamok esetében is biztosítani kell a koordináció lehetőségét a vonatkozó kétoldalú szerződések és megállapodások szabályai szerint, illetve az Európai Unió Duna Makro-regionális Stratégiájának keretében.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységeket a Duna vízgyűjtőkerületre vonatkozó – a Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló együttműködésről szóló Egyezmény Duna Védelmére Szolgáló Nemzetközi Bizottsága által elfogadott – követelményekkel és feladatokkal összhangban kell végezni. Ha egységes nemzetközi kockázatkezelési terv nem készíthető, a tervet a Duna vízgyűjtőkerület magyarországi területére és annak részvízgyűjtőire kell elkészíteni.

Felülvizsgálat

12. § (1) Az előzetes kockázatbecslést, valamint a veszély- és kockázati térképeket az első felülvizsgálatot követően legalább hatévente felül kell vizsgálni.

(2) A kockázatkezelési tervet legalább hatévente felül kell vizsgálni a 1. melléklet III. pontjában meghatározottak szerint.

(3) Az (1)–(2) bekezdések szerinti felülvizsgálatok során figyelembe kell venni az éghajlatváltozás árvizek előfordulására gyakorolt hatását.

A nyilvánosság tájékoztatása és jelentéstételi kötelezettség

13. § (1) Az előzetes kockázatbecslést, a veszély- és kockázati térképet és a kockázatkezelési tervet a nyilvánosság számára elérhetővé kell tenni a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján.

(2) A kockázatkezelési terv elkészítése és felülvizsgálata során tájékoztató és egyeztető fórumok szervezésével biztosítani kell, hogy a terv tartalmát a társadalom, különösen a vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítésébe és felülvizsgálatába bevont személyek megismerhessék és véleményezhessék.

(3) Az előzetes kockázatbecslés, a veszély- és kockázati térképek és a kockázatkezelési tervek Európai Bizottság számára történő megküldéséről az elkészítésüket, illetve felülvizsgálatukat követő három hónapon belül a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter gondoskodik.

Záró rendelkezések

14. § (1) Ez a rendelet kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) Az előzetes kockázatbecslést 2011. december 22-ig, annak első felülvizsgálatát 2018. december 22-ig kell elvégezni.

(3) A veszély- és kockázati térképeket 2013. december 22-ig el kell készíteni, és azok első felülvizsgálatát 2019. december 22-ig kell elvégezni.

(4) A kockázatkezelési tervet 2015. december 22-ig kell elkészíteni, és első felülvizsgálatát 2021. december 22-ig kell elvégezni.

15. § Ez a rendelet az árvíz kockázatok értékeléséről és kezeléséről szóló, 2007. október 23-i 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

1. melléklet a 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelethez

Kockázatkezelési tervek

1. A kockázatkezelési terv alkotóelemei

1.1. az előzetes kockázatbecslés következtetései a 3. § előírásainak megfelelően, a Duna vízgyűjtőkerület magyarországi részvízgyűjtőinek összefoglaló térképe formájában,

feltüntetve a kockázatkezelési terv tervezési egységét képező, 3. § (4) bekezdés szerint meghatározott területeket;

1.2. a 4–6. §-ok szerint elkészített veszély-és kockázati térkép, valamint a térképek alapján levonható következtetések;

1.3. a 7. § (2) bekezdésével összhangban megállapított kockázatkezelési célkitűzések leírása;

1.4. a kockázatkezelési célok elérését célzó intézkedések összefoglalása, azok rangsorolása, valamint a 7. §-sal összhangban, és az egyéb közösségi jogi aktusok szerint hozott, az árvizekhez kapcsolódó intézkedések, beleértve a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletet, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védelemről szóló 18/2006. (I. 26.) Korm. rendeletet, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletet, valamint a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletet;

1.5. amennyiben rendelkezésre áll, a szomszéd államokkal közös vízgyűjtők vagy részvízgyűjtők esetében a határokon túlterjedő hatású intézkedések értékeléséhez használt költség-haszon elemzés érintett tagállamok által meghatározott módszertanának leírása.

2. A kockázatkezelési terv készítésének leírása

2.1. a rangsorolásnak és a kockázatkezelési terv végrehajtása ellenőrzési módjának leírása;

2.2. a nyilvánosság tájékoztatása és a konzultáció céljából megtett intézkedések összefoglalása;

2.3. a hatáskörrel rendelkező hatóságok jegyzéke, valamint adott esetben bármely nemzetközi vízgyűjtő kerületen belüli koordinációs folyamat és a 2000/60/EK irányelvvel való koordináció folyamatának a leírása.

3. A kockázatkezelési terv későbbi felülvizsgálatának alkotóelemei

3.1. a kockázatkezelési terv előző változatának közzététele óta tett valamennyi változtatás vagy aktualizálás, beleértve a 12. §-nak megfelelően végrehajtott felülvizsgálatok összefoglalását is;

3.2. a 7. § szerint megállapított célkitűzések megvalósítása terén elért eredmények értékelése;

3.3. a kockázatkezelési terv korábbi változatában előirányzott, de meg nem valósított intézkedések leírása és magyarázata;

3.4. a kockázatkezelési terv korábbi változatának közzététele óta tett minden kiegészítő intézkedés leírása.

2. melléklet a 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelethez

A Duna vízgyűjtőkerület határon átnyúló magyarországi részvízgyűjtői

	A	B	C	D
1.	A részvízgyűjtő neve	Érintett országok	Az együttműködés módja	Szakaszhatár
2.	Vág, Garam, Ipoly	Szlovákia, Magyarország	Kétoldalú magyar–szlovák	Ipoly
3.	Rába, Lajta	Ausztria, Magyarország	Kétoldalú magyar–osztrák	
4.	Duna (1)	(Ausztria), Szlovákia, Magyarország	Kétoldalú magyar–szlovák	(1) Morva–Ipoly
5.	Duna (3)	Magyarország, Horvátország, Szerbia	Kétoldalú magyar–horvát Kétoldalú magyar–szerb Kétoldalú horvát–szerb	(3) Dunaföldvár*–Dráva

6.	Dráva–Mura	Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország	Kétoldalú magyar–szlovén Kétoldalú magyar–horvát	
7.	Felső-Dráva és Mura	Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország	Kétoldalú osztrák–szlovén, magyar–horvát közreműködéssel	
8.	Alsó-Dráva	Horvátország, Magyarország	Kétoldalú magyar–horvát	
9.	Tisza	Ukrajna, Románia, Szlovákia, Magyarország, Szerbia	Kétoldalú magyar–román Kétoldalú magyar–szerb Kétoldalú magyar–szlovák Kétoldalú magyar–ukrán	

* Dunaföldvár kizárólag mederbeli határ, mivel az alatta lévő Duna-szakasz a Dráva-torokig a jeges árvízvédekezés szempontjából közös érdekű Horvátországgal és Szerbiával.